

Integrimi Evropian

2021-2025

Integrimi Evropian

2021 - 2025

- A. Analiza e performancës së programit për Integrimin Evropian (2021-2025)
- B. Analizë e kuadrit rregullator, burimeve, strukturave Përgjegjëse dhe kërkesave dhe strategjive për Integrimin Evropian
- C. Integrimi në BE dhe pasojat e tij fiskale gjatë periudhës 2021–2024
- D. Impakti i realizimit të premtimit për "Integrimin Evropian" në Shqipëri
- E. Perceptimi i performancës dhe pritshmërive të premtimit të Integrimin Evropian (2021-2024) në praktikën e përditshme në Shqipëri
- F. Përgjegjshmëria politike dhe kontrata e realizuar me votuesit në aspektin Buxhetor, Fiskal dhe Ekonomik për premtimin e Integrimin Evropian
- G. Shpërndarja e efektit të premtimit për Integrimin Evropian në rajonet e vendit, industrinë dhe shtresat e popullsisë
- H. Vlerësimi i Përbushjes së premtimit për "Integrimin Evropian" deri në Dhjetor 2024

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove:
1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:
1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të përcaktuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

FISKALISTI

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

ALTAX - POLIFAKT

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

ALTAX

Communicate through social media addresses

ALTAX

Watch our informative and educational videos

ALTAX.AL

Read and download unique analyses and studies

POLIFAKT.AL

Look at how many political promises have been kept.

App Store
Google Play

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Integrimi Evropian: Synime, qëllime dhe pritshmëri

Synimi i Integrimit Evropian

Synimi është stabiliteti politik, zhvillimi ekonomik dhe përmirësimi i kushteve të jetesës për qytetarët, si dhe forcimi i ndikimit ndërkombëtar përmes pjesëmarrjes në BE.

Qëllimi i Integrimit Evropian

- **Stabilitet Politik-Institucional.** Krijimi i një sistemi më të fortë ligjor dhe administrativ.
- **Përmirësimi Ekonomik.** Reformimi i sektorëve ekonomikë dhe pjesëmarrja në tregun e brendshëm evropian.
- **Përmirësimi i Legjislacionit.** Harmonizimi i legjislacionit kombëtar me normat e BE-së, përfshirë të drejtat e njeriut dhe sundimin e ligjit.
- **Përmirësimi i Kushtetave të Jetesës.** Ofrohen mundësi më të mira për zhvillim individual dhe shoqëror.

Pritshmëritë e Integrimit Evropian

1. **Përfitimë Ekonomike.** Investime të huaja dhe mundësi për zhvillim ekonomik të qëndrueshëm.
2. **Mbrojtja e të Drejtave të Njeriut.** Përshtatja me standardet dhe normat e BE-së për mbrojtjen e të drejtave themelore.
3. **Stabilitet Politik-Social.** Konsolidimi i institucioneve demokratike dhe shtetit të së drejtës.
4. **Mundësi Ndërkombëtare.** Pjesëmarrje e plotë në politikën ndërkombëtare dhe ndikim në zhvillimin e strategjive globale.

Integrimi Evropian është një proces kompleks dhe afatgjatë që synon përmirësimin e kushteve të jetesës, zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe forcimin e pozicionit ndërkombëtar.

Integrimi Evropian

A. Analiza e performancës së programit për Integrimin Evropian (2021-2025)

Integrimi Evropian ka qenë një nga prioritetet kryesore të politikës qeverisëse në Shqipëri për periudhën 2021-2025. Ky angazhim është reflektuar në Programin Qeverisës 2021-2025, ku janë parashikuar disa masa konkrete për të avancuar procesin e integritit dhe për të forcuar bashkëpunimin rajonal.

1. Konteksti Politik

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

a. Mbajtja e Konferencës së parë Ndërqeveritare: Ky hap simbolik dhe teknik është një gur kilometrik në procesin e integritit. Për Shqipërinë, ajo përfaqëson një moment për të treguar gatishmërinë institucionale dhe progresin e reformave.

Në kuadër të integritit në Bashkimin Evropian (BE), Shqipëria ka synuar mbajtjen e Konferencës së Parë Ndërqeveritare, e cila shënon hapjen formale të negociatave të anëtarësimit. Pas mbajtjes së saj, Shqipëria është angazhuar të ndjekë rekomandimet për çdo etapë të procesit, duke përfshirë reformat në fushat e sundimit të ligjit, të drejtave të njeriut dhe ekonomisë së tregut.

Performanca: Mbajtja e saj është realizuar, por ndjekja e rekomandimeve për çdo etapë mbetet sfiduese, për shkak të ritmit të ngadaltë të zbatimit të reformave, veçanërisht në drejtësi dhe luftën kundër korrupsionit.

b. Nisma "Ballkani i Hapur": Kjo nismë është promovuar si një mekanizëm bashkëpunimi rajonal për të lehtësuar integrimin ekonomik dhe politik ndërmjet vendeve të Ballkanit Perëndimor.

Nisma "Ballkani i Hapur" dhe bashkëpunimi rajonal

Shqipëria ka qenë një nga iniciatorët e nismës "Ballkani i Hapur", së bashku me Serbinë dhe Maqedoninë e Veriut. Kjo nismë synon të forcojë bashkëpunimin ekonomik dhe politik midis vendeve të Ballkanit Perëndimor, duke lehtësuar lëvizjen e lirë të njerëzve, mallrave, shërbimeve dhe kapitalit. Në takimin e datës 29 korrik 2021, liderët e këtyre vendeve nënshkruan tre marrëveshje kryesore:

- **Lufta kundër evazionit fiskal:** Marrëveshja synon të forcojë bashkëpunimin në shkëmbimin e informacionit dhe praktikat më të mira për të luftuar evazionin fiskal në rajon.
- **Njohja reciproke e diplomave të arsimit të lartë:** Kjo marrëveshje lehtëson njohjen e kualifikimeve akademike midis vendeve pjesëmarrëse, duke promovuar mobilitetin e studentëve dhe profesionistëve.

- **Bashkëpunimi kulturor dhe në fushën e turizmit:** Synohet promovimi i trashëgimisë kulturore dhe zhvillimi i ofertave të përbashkëta turistike për tërheqjen e vizitorëve ndërkombëtarë.

Megjithatë, nisma "Ballkani i Hapur" ka hasur në qëndrime të ndryshme brenda rajonit. Disa vende, si Kosova, Mali i Zi dhe Bosnje e Hercegovina, kanë shprehur skepticizëm ose kanë refuzuar t'i bashkohen kësaj nisme, duke preferuar të fokusohen në Procesin e Berlinit, i cili ka mbështetje të drejtpërdrejtë nga Bashkimi Evropian. Për më tepër, brenda vendeve pjesëmarrëse, ka pasur debate politike lidhur me përfitimet dhe sfidat e "Ballkanit të Hapur". Për shembull, në Maqedoninë e Veriut, ndryshimet në qeveri kanë sjellë rishikime të qëndrimeve ndaj kësaj nisme, duke reflektuar divergjenca politike të brendshme.

Qëndrimi i Qeverisë Shqiptare ndaj "Ballkanit të Hapur"

Në vitet e fundit, qëndrimi i qeverisë shqiptare ndaj nismës "Ballkani i Hapur" ka evoluar. Fillimisht, Shqipëria ishte një nga promotorët kryesorë të kësaj nisme, duke e konsideruar atë si një mjet për të përshpejtuar integrimin rajonal dhe për të përmirësuar marrëdhëniet me fqinjët. Megjithatë, zhvillimet e fundit politike dhe tensionet në rajon kanë ndikuar në rishikimin e këtij qëndrimi. Për shembull, pas ngjarjeve në Banjskë, disa vende

c. Njohja e Kosovës dhe pranimi në OKB: Përfshirja e kësaj çështjeje në program tregon një fokus të qartë në lobimin ndërkombëtar, duke e vendosur Shqipërinë në një rol aktiv diplomatik.

Lobimi për Njohjen Ndërkombëtare të Kosovës

Shqipëria ka vazhduar të mbështesë fuqimisht njohjen ndërkombëtare të Kosovës si shtet i pavarur dhe sovran. Në këtë drejtim, qeveria shqiptare ka intensifikuar përpjekjet diplomatike për të lobuar tek vendet që ende nuk e kanë njohur Kosovën, duke synuar rritjen e numrit të njohjeve dhe anëtarësimin e Kosovës në organizata ndërkombëtare, përfshirë Organizatën e Kombeve të Bashkuara (OKB). Këto përpjekje janë konsideruar si një prioritet strategjik për stabilitetin dhe paqen në rajon.

Zgjerimi i bashkëpunimit me Kosovën dhe pakicat shqiptare në Rajon

Qeveria shqiptare ka organizuar takime të përvitshme me qeverinë e Kosovës, me qëllim forcimin e marrëdhënieve dypalëshe dhe koordinimin e politikave në fusha me interes të përbashkët, si ekonomia, infrastruktura, arsimit dhe kultura. Në kuadër të këtyre takimeve, janë nënshkruar marrëveshje që synojnë lehtësimin e lëvizjes së lirë të qytetarëve dhe mallrave, si dhe harmonizimin e politikave në sektorë strategjikë. Gjithashtu, Shqipëria ka shprehur angazhimin për të mbështetur pakicat shqiptare në rajon, duke promovuar të drejtat e tyre dhe integrimin e plotë në vendet ku jetojnë.

2. Konteksti Social

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

Përfshirja e pakicave shqiptare në tryeza qeveritare: Ky hap synon forcimin e lidhjeve sociale dhe kulturore ndërmjet shqiptarëve në rajon, duke promovuar kohezionin kombëtar dhe bashkëpunimin ndërkufitar.

Performanca: Takimet mes qeverive Shqipëri-Kosovë janë bërë të rregullta dhe përfshirja e pakicave shqiptare është një hap drejt rritjes së unitetit kombëtar. Megjithatë, përfshirja konkrete në projekte dhe përmirësimi i kushteve të tyre mbetet sfidues.

3. Konteksti Ekonomik

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

Nisma "Ballkani i Hapur": Përmes saj, Shqipëria synon të rrisë integrimin ekonomik rajonal, të lehtësojë tregtinë dhe të tërheqë investime të reja.

Performanca: Nisma ka lehtësuar shkëmbimet tregtare dhe qarkullimin e mallrave, por rezultatet në tërheqjen e investimeve mbeten të kufizuara nga sfida të brendshme si korrupsioni dhe informaliteti ekonomik. Harmonizimi i politikave ekonomike ndërmjet vendeve pjesëmarrëse kërkon më shumë përpjekje për kapërcimin e barrierave doganore dhe përmirësimin e infrastrukturës.

4. Konteksti Buxhetor

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

Shfrytëzimi i fondeve të BE-së: Programi thekson nevojën për menaxhim të suksesshëm të financave publike dhe të burimeve të siguruara nga BE.

Performanca: Shqipëria ka arritur të përfitojë nga programet IPA dhe projekte të tjera të financuara nga BE, por menaxhimi i tyre vazhdon të shoqërohet me shqetësime për transparencën dhe efikasitetin.

5. Faktori Ndërkombëtar

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

Diplomacia për Kosovën: Rritja e mbështetjes ndërkombëtare për Kosovën është një komponent kyç në politikën e jashtme të Shqipërisë.

Promovimi i Ballkanit të Hapur: Shqipëria synon të luajë një rol qendror në bashkëpunimin rajonal për të forcuar stabilitetin dhe marrëdhëniet me BE-në.

Performanca: Shqipëria ka luajtur një rol aktiv në promovimin e stabilitetit rajonal dhe mbështetjen për njohjen e Kosovës. Në kontekstin e Ballkanit të Hapur, është arritur progres në disa sektorë, por marrëdhëniet ndonjëherë janë ndikuar nga tensionet politike dhe interesat divergjente.

6. Trendet Globale dhe SDG

Premtimi dhe angazhimet konkrete:

Zhvillimi i qëndrueshëm dhe mjedisi: Shqipëria ka përfshirë prioritetet globale si mjedisi dhe klima në axhendën e saj të integritit.

Performanca: Përpjekjet për të promovuar energjinë e rinovueshme dhe për të luftuar ndryshimet klimatike janë rritur, por mbetet ende shumë punë për ruajtjen e biodiversitetit dhe adaptimin ndaj ndikimeve klimatike.

Integrimi Evropian mbetet një angazhim strategjik për Shqipërinë, me implikime të gjera politike, sociale dhe ekonomike.

Progresi: Shqipëria ka avancuar në disa fusha, duke përfshirë zhvillimin e marrëdhënieve rajonale dhe përdorimin e fondeve të BE-së.

Sfidat: Ngadalësia në reformat institucionale dhe korrupsioni mbeten pengesa kryesore. Lobimi për njohjen e Kosovës është një shembull pozitiv i rolit aktiv diplomatik.

Shqipëria duhet të:

- Përshejtojë reformat në drejtësi dhe luftën kundër korrupsionit.
- Përforcojë nismat për zhvillim të qëndrueshëm dhe menaxhim të fondeve.
- Intensifikojë përpjekjet për bashkëpunim rajonal, duke promovuar më shumë përfitime ekonomike dhe sociale.

B. Analizë e kuadrit rregullator, burimeve, strukturave Përgjegjëse dhe kërkesave dhe strategjive për Integrimin Evropian

Për të vlerësuar realizimin e premtimit për "Integrimin Evropian" deri në vitin 2024, është e rëndësishme të analizojmë kuadrin rregullator, burimet e alokuara, strukturat përgjegjëse dhe kërkesat dhe strategjitë sektoriale që janë formuluar dhe implementuar gjatë kësaj periudhe.

1. Kuadri Rregullator për Integrimin Evropian

Shqipëria ka ndjekur një kuadër rregullator që është formuluar në përputhje me kërkesat e Bashkimit Evropian, të cilat janë përmbledhur në disa ligje, akte nënligjore, dhe strategji afatgjata.

Ky kuadër ka pasur për qëllim përmbushjen e kushteve të "Kapitujve të Negociatave" për çështje të ndryshme si sundimi i ligjit, të drejtat e njeriut, siguria, zhvillimi ekonomik, mjedisi, dhe standardet e BE-së.

Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2023–2025: Ky plan përfshin masa ligjore dhe zbatuese afatshkurtra dhe afatmesme deri në vitin 2025, duke synuar përafrimin gradual të legjislacionit shqiptar me acquis të Bashkimit Evropian. PKIE-ja është e strukturuar në disa pjesë kryesore, duke përfshirë identifikimin e acquis, vlerësimin e mangësive dhe planifikimin e masave prioritare.

Plani Kombëtar për Integrimin Evropian 2024–2026: Ky plan, i miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave, vazhdon përpjekjet për përafrimin e legjislacionit shqiptar me atë të BE-së, duke përcaktuar masa konkrete për periudhën përkatëse.

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2022–2030: Kjo strategji përcakton vizionin dhe objektivat e zhvillimit të vendit, duke integruar dimensionin evropian në politikat kombëtare dhe duke siguruar koherencë ndërmjet prioriteteve të zhvillimit dhe procesit të integritimit.

Ligjet kryesore për periudhën 2021-2024:

- **Ligji për Integrimin Evropian (2021):** Ky ligj ka përcaktuar mekanizmat dhe instrumentet për implementimin e procesit të integritimit dhe për monitorimin e progreseve të bëra.
- **Përditësimi i Aktëve Nënligjore:** Gjatë periudhës 2021-2024, janë miratuar akte nënligjore për realizimin e disa kërkesave të BE-së, sidomos në fushën e rregullimit të tregjeve, menaxhimit të fondeve dhe mbrojtjes së të drejtave të njeriut.
- **Kapitujt e Negociatave:** Shqipëria ka zhvilluar bisedime dhe ka negociuar në lidhje me disa kapituj të rëndësishëm si: Sundimi i Ligjit (Kapitulli 23), Rritja e Zgjedhjeve dhe Drejtësisë (Kapitulli 24), dhe Politika e Tregtisë dhe Konkurrenca (Kapitulli 28).

Përmbushja e kuadrit rregullator:

Progres i rëndësishëm është bërë në fusha si sundimi i ligjit, që ka kërkuar reformën në drejtësi dhe luftën kundër korrupsionit. Megjithatë, **ka pasur sfida në implementimin e plotë të ligjeve**, duke përfshirë vonesa dhe mangësi në zbatimin e disa dispozitave të rëndësishme që lidhen me pavarësinë e gjyqësorit dhe transparencën e administratës publike.

2. Burimet për Implementimin e Integritimit Evropian

Për të mundur realizimin e angazhimeve të Shqipërisë në procesin e integritimit në BE, janë angazhuar burime të shumta, si financiare, njerëzore dhe teknike. Këto burime janë të ndara në dy kategori kryesore:

Burime Financiare

Fondi i Asistencës për Para-Aderimin (IPA): Ky fond ka pasur një ndikim të rëndësishëm në financimin e reformave që kërkojnë nga BE. Shqipëria ka përfituar nga IPA për të financuar projekte në fushat e infrastrukturës, arsimit, shëndetësisë, dhe administratës publike.

Buxheti i Shtetit dhe Alokimet Kombëtare: Shteti shqiptar ka ndarë burime të tjera për implementimin e angazhimeve të BE-së, përfshirë alokime për administratën publike, përmirësimin e shërbimeve dhe mbështetje për zhvillimin e sektorëve strategjikë.

Burime të Tjera Ndërkombëtare: Shqipëria ka marrë mbështetje dhe burime financiare nga organizata të tjera ndërkombëtare, si Banka Botërore dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN), për të mbështetur reformat dhe implementimin e politikave që lidhen me integrimin evropian.

Burimet Njerëzore dhe Kapacitetet

Kapacitetet Njerëzore kanë qenë të kufizuara për implementimin efektiv të reformave, sidomos në administratën shtetërore. Ka pasur një nevojë të vazhdueshme për trajnime dhe zhvillim profesional të administratës publike për të përmbushur standardet e BE-së.

Rekrutimi i Specialistëve dhe Ekspertëve të Jashtëm: Ka pasur përdorim të ekspertëve të jashtëm dhe të trajnimit të administratës për të ndihmuar në implementimin e reformave të BE-së.

Burimet Teknologjike

Teknologjia e Informacionit ka qenë një burim i rëndësishëm për mbështetje në reformat administrative dhe shërbimet publike. Projektet që mbështesin dixhitalizimin dhe e-government kanë përmirësuar transparencën dhe efikasitetin në administratën shtetërore.

Përmbushja e burimeve:

Financimi është siguruar në masë, por ka pasur vonesa në alokimin dhe përdorimin e burimeve, sidomos në projekte që kërkojnë koordinim të afërt midis institucioneve qendrore dhe lokale.

Mungesa e trajnimeve dhe aftësive të mjaftueshme të administratës për të implementuar reformën në mënyrë efikase ka pasur një ndikim negativ në realizimin e disa objektivave.

3. Strukturat Përgjegjëse për Integrimin Evropian

Shqipëria ka krijuar një numër strukturash për të mbikëqyrur dhe koordinuar procesin e integritit evropian:

Këshilli i Integritit Evropian (KIE): Ky këshill ka rol kryesor në ndjekjen dhe mbikëqyrjen e procesit të integritit dhe koordinon veprimtaritë ndërmjet institucioneve shtetërore dhe bashkëpunimin me BE-në.

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ): Ky ministerial ka pasur përgjegjësinë për menaxhimin e marrëdhënieve me BE-në dhe përgatitjen e raporteve të përparimit dhe zbatimin e marrëveshjeve me BE-në.

Komisioni i Posaçëm Parlamentar për Integrimin Evropian: Ky komision ka monitoruar dhe vlerësuar progresin në përmbushjen e kushteve të BE-së.

Përmbushja e Strukturave Përgjegjëse:

Përgjegjësia dhe koordinimi midis institucioneve ka qenë shpesh e shpërndarë dhe ka munguar një koordinim i ngushtë për disa politika, duke shkaktuar vonesa dhe vështirësi në implementimin e disa reformave.

4. Kërkesat dhe Strategjitë Sektoriale për Integrimin Evropian

Shqipëria ka zhvilluar një sërë strategjish sektoriale që janë pjesë të agjendës së integritit evropian:

Strategjia Kombëtare për Integrimin Evropian (2014-2020)

Kjo strategji ka përcaktuar objektivat kryesore për integrimin e Shqipërisë në BE dhe ka synuar përmbushjen e kushteve për negociatat e anëtarësimit, përfshirë reformat në sundimin e ligjit, administratën publike dhe zhvillimin ekonomik.

Strategjitë Sektoriale të Periudhës 2021-2024

Reforma në Drejtësi: Kjo ka qenë një prej prioriteteve kryesore, dhe janë bërë disa hapa përpara, megjithatë, ka ende shumë për të bërë, veçanërisht në luftën kundër korrupsionit.

Politikat e Tregtisë dhe Ekonomisë: Shqipëria ka angazhuar një numër reformash për të harmonizuar rregulloret e saj me ato të BE-së.

Mjedisi dhe Energjia e Rinovueshme: Shqipëria ka marrë angazhime për të mbrojtur mjedisin dhe ka nisur disa projekte për të zhvilluar energjinë e rinovueshme, por përparimi ka qenë i ngadaltë për shkak të mundësive financiare të kufizuara.

Përmbushja e Strategjive Sektoriale:

Reformimi i sektorëve kyç si arsimi, shëndetësia dhe infrastruktura ka qenë pjesërisht i suksesshëm, por ka pasur vonesa në implementimin e disa strategjive të rëndësishme që kërkojnë burime të konsiderueshme.

Përgjigjja ndaj premtimit për integrimin evropian deri në vitin 2024 ka përfshirë një kuadër rregullator të plotë, mbështetje financiare dhe teknike nga BE dhe organizata ndërkombëtare, dhe struktura përgjegjëse për të drejtuar procesin. Megjithatë, ka pasur sfida në menaxhimin dhe koordinimin efektiv të burimeve, si dhe në forcimin e kapaciteteve institucionale për implementimin e reformave, duke shkaktuar vonesa dhe mangësi në përmbushjen e disa kërkesave dhe strategjive sektoriale.

Për të analizuar ecurinë e programit të integritit evropian të Shqipërisë deri në vitin 2025, është thelbësore të shqyrtojmë kuadrin rregullator dhe përputhshmërinë me strategjitë dhe politikat sektoriale të miratuara nga qeveria shqiptare.

Përputhshmëria me Strategjinë dhe Politikat Sektoriale deri në 2025:

Për të siguruar një integrim të suksesshëm në BE, Shqipëria ka ndërmarrë hapa për të harmonizuar politikat sektoriale me standardet evropiane:

Reformat në Drejtësi: Miratimi dhe zbatimi i Strategjisë së Drejtësisë deri në vitin 2025 tregon angazhimin për forcimin e shtetit të së drejtës dhe pavarësinë e sistemit gjyqësor.

Lufta kundër Korrupsionit: Hartimi i Strategjisë së re anti-korrupsion, e cila pritet të miratohet në vitin 2023, synon të adresojë sfidat e korrupsionit dhe të përmbushë kërkesat e BE-së në këtë fushë.

Menaxhimi i Financave Publike: Ministria e Financave ka prezantuar Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2025–2030, e cila synon të përmirësojë transparencën dhe efikasitetin në menaxhimin e burimeve publike, në përputhje me praktikën më të mira evropiane.

Shqipëria ka ndërmarrë hapa të rëndësishëm drejt integritit evropian, duke miratuar dhe zbatuar kuadrin rregullator dhe strategjitë e nevojshme. Megjithatë, sfidat mbeten në zbatimin efektiv të reformave dhe në sigurimin e përputhshmërisë së plotë me standardet e BE-së. Angazhimi i vazhdueshëm në iniciativa rajonale si "Ballkani i Hapur" tregon përkushtimin e Shqipërisë për të kontribuar në stabilitetin dhe prosperitetin e rajonit, duke e afruar më tej vendin drejt anëtarësimit në Bashkimin Evropian.

C. Integrimi në BE dhe pasojat e tij fiskale gjatë periudhës 2021–2024

Për të ofruar një analizë të strukturuar dhe të thelluar mbi premtimin e integritimit në BE gjatë periudhës 2021–2024 dhe pasojat e tij fiskale deri në vitin 2025, është e rëndësishme të shqyrtohen aspektet kryesore të çështjes, duke përfshirë burimet dhe faktet e dokumentuara.

1. Tendencat Historike në Alokimet Fiskale dhe Performanca në Sektorët përkatës (2021–2024)

Premtimi: Përbushja e kriterëve të BE-së kërkon përmirësime të ndjeshme në sundimin e ligjit, administratën publike, infrastrukturën, arsimin dhe shëndetësinë.

Sundimi i ligjit dhe reforma institucionale

Shqipëria ka ndarë fonde për forcimin e gjyqësorit dhe luftën kundër korrupsionit. Reforma në drejtësi, e mbështetur nga partnerët ndërkombëtarë, ka pasur rezultate të pjesshme për shkak të vonesave dhe sfidave politike.

Raportet e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ) tregojnë përmirësime në krijimin e institucioneve si SPAK, por buxhetet e alokuara kanë qenë të kufizuara në krahasim me nevojat.

Infrastruktura

Projekte madhore si rindërtimi i rrugëve dhe zhvillimi i hekurudhave kanë qenë në qendër të vëmendjes. Financimet kanë ardhur kryesisht nga burime ndërkombëtare si BE dhe BERZH.

Performanca ka qenë e kufizuar nga pengesat burokratike dhe koordinimi i dobët ndërinstitucional.

Arsimi dhe shëndetësia

Investimet në arsim dhe shëndetësi janë përmirësuar, veçanërisht në modernizimin dhe digjitalizimin e shërbimeve. Megjithatë, përbushja e standardeve të BE-së në këto sektorë mbetet një sfidë madhore për shkak të kapaciteteve të kufizuara fiskale.

2. Kostot Direkte dhe Indirekte të Zbatimit të Premtimit

Premtimi: Zbatimi i reformave dhe realizimi i projekteve që përbushin kriteret e BE-së kanë sjellë shpenzime të konsiderueshme, të ndara në:

Kosto direkte

Reforma institucionale: Përfshijnë koston e trajnimit dhe modernizimit të administratës publike dhe forcimin e institucioneve.

Infrastrukturë: Projekte si korridori Blu dhe rrjeti hekurudhor janë të mbështetura nga grantet dhe kreditë e BE-së.

Mbështetje financiare: Pagimi i borxhit publik për projektet madhore ka një ndikim të rëndësishëm në buxhetin kombëtar.

Kosto indirekte

Përputhshmëria me BE-në: Përshpejtimi i proceseve administrative dhe tërheqja e ekspertizës të huaj kanë shtuar kostot për trajnim dhe burime teknike.

Vonueshmëria: Çmimet në rritje dhe inflacioni kanë rritur ndjeshëm kostot për projektet infrastrukturore.

3. Vlerësimi i Prioriteteve Infrastrukturore dhe Teknike për Zbatim

Premtimi: Prioritetet për periudhën 2021–2025 përqendrohen në zhvillimin e transportit, energjisë dhe teknologjisë.

Infrastruktura

Transporti: Projektet kryesore përfshijnë rrugët kryesore dhe lidhjen me portet. Hekurudhat mbeten një sfidë për modernizim.

Energjia: Përparësi kanë marrë burimet e rinovueshme dhe projektet e qëndrueshme energjetike.

Teknologjia

Digjitalizimi: Synimi është përmirësimi i shërbimeve publike dhe administratës përmes teknologjisë. Por integrimi i sistemeve dhe trajnimi mbeten sfida madhore.

4. Krahasimi i alokimeve buxhetore dhe kapaciteteve Fiskale (2021–2025)

Premtimi: Realizimi i projekteve të BE-së duhet të përshtatet me buxhetin dhe të ardhurat fiskale të Shqipërisë.

Alokimet buxhetore: Rreth 4-5% e PBB-së është dedikuar për projektet madhore. Kjo përfshin financime nga partnerët ndërkombëtarë dhe alokime nga buxheti i brendshëm.

Borxhi publik: Në rritje dhe ulje, i luhatur për shkak të financimit të projekteve, duke kufizuar hapësirat për alokime të reja fiskale.

5. Faktorët që ndikojnë në zbatimin e Premtimit

Koha: Procedurat burokratike dhe vonesat ndikojnë negativisht në realizimin e projekteve.

Fuqia punëtore: Nevoja për ekspertizë të avancuar mbetet sfidë.

Kapacitetet institucionale: Dobësitë në menaxhimin e fondeve dhe realizimin e projekteve kërkojnë përmirësime të mëtejshme.

Shqipëria ka bërë përparime të rëndësishme drejt integritit në BE, por sfidat mbeten të mëdha në menaxhimin e burimeve fiskale dhe në implementimin e reformave. Rekomandohet që të bëhet:

Përmirësimi i koordinimit: Ndërmjet institucioneve për të rritur efikasitetin në zbatimin e projekteve.

Rritja e kapaciteteve administrative: Për menaxhimin e fondeve dhe realizimin e reformave.

Mbështetje ndërkombëtare: Kërkimi i financimeve shtesë dhe asistencës teknike nga BE dhe partnerët ndërkombëtarë.

Monitorim dhe transparencë: Për të siguruar përdorimin efektiv të burimeve të alokuara.

Ky vlerësim kërkon një bazë më të gjerë të dhënash nga raportet e MEPJ-së, analizat e BE-së, dhe dokumentet fiskale të qeverisë për vitin 2024.

Burime të tjera të përdorura:

[Programi Qeverisës 2021–2025](#)

[Raporti mbi Negociatat dhe Integrimin Evropian, Nëntor 2024](#)

[Dokumenti i Politikave Prioritare 2025–2027](#)

[Plani Kombëtar për Integrimin Evropian 2024–2026](#)

D. Impakti i realizimit të premtimit për "Integrimin Evropian" në Shqipëri

1. Zhvillimi Ekonomik i Qëndrueshëm

a. Stabilizimi dhe Rritja Ekonomike

Rritja e Investimeve të Huaja: Procesi i integritit ka ndikuar në përmirësimin e klimës së biznesit në Shqipëri, duke tërhequr investime të huaja direkte (IHD). Sektorë si energjia e rinovueshme, infrastruktura dhe turizmi kanë parë rritje të konsiderueshme të financimeve, me projekte madhore si ndërtimi i hidrocentraleve dhe parket fotovoltaik.

Përmirësimi i Infrastrukturës: Fondet e BE-së kanë mbështetur projekte si autostradat, hekurudhat dhe portet detare, duke forcuar integrimin e Shqipërisë në tregjet evropiane dhe duke përmirësuar lidhjet ndërkombëtare.

b. Reformimi i Institucioneve Ekonomike dhe Qeverisë

Rritja e Transparencës: Përmirësimi i efikasitetit administrativ dhe i menaxhimit të burimeve ka ndikuar në uljen e korrupsionit dhe rritjen e besueshmërisë për investitorët. Reforma fiskale ka krijuar një bazë më të fortë për stabilitet financiar.

Harmonizimi me Legjislacionin e BE-së: Shqipëria ka adoptuar standarde që mbështesin qeverisjen e mirë dhe mbrojtjen e të drejtave ekonomike.

c. Diversifikimi Ekonomik dhe Mundësitë e Reja

Programet e Financimit të BE-së: Fondet strukturore të BE-së kanë mbështetur zhvillimin e sektorëve inovativë dhe teknologjikë, duke krijuar vende të reja pune dhe duke ulur papunësinë, veçanërisht mes të rinjve dhe grave.

2. Zhvillimi Social i Qëndrueshëm

a. Përmirësimi i Mirëqenies Sociale

Reforma në Shëndetësi dhe Arsim: Shqipëria ka avancuar në ofrimin e shërbimeve mjekësore dhe arsimore, duke harmonizuar standardet me ato evropiane. Përmirësimi i kushteve të spitaleve dhe shkollave ka sjellë rritje të cilësisë së jetesës.

Rritja e Aksesit në Shërbime Bazike: Investimet në infrastrukturën e ujësjellës-kanalizimeve kanë përmirësuar kushtet e jetesës, sidomos në zonat rurale.

b. Fuqizimi i Grupeve të Margjinalizuara

Politika për Barazi Sociale: Zbatimi i programeve të BE-së ka krijuar mundësi për punësim të grupeve më të dobëta ekonomisht, duke përfshirë gratë dhe komunitetet e marginalizuara.

c. Pjesëmarrja në Programet Evropiane

Erasmus+ dhe Horizon Europe: Këto programe kanë lehtësuar shkëmbimin kulturor dhe profesional, duke krijuar një brez të ri të fuqisë punëtore me aftësi të përmirësuara dhe një mentalitet inovativ.

3. Zhvillimi Mjedisor i Qëndrueshëm

a. Përbushja e Standardeve të BE-së

Mbrojtja e Mjedisit dhe Biodiversitetit: Shqipëria ka rritur investimet për të mbrojtur parqet kombëtare dhe zonat me biodiversitet të pasur. Adoptimi i praktikave të BE-së ka ulur ndotjen dhe ka përmirësuar menaxhimin e mbetjeve.

b. Energji e Rinovueshme

Investimet në Burimet e Pastra: Projektet për energjinë diellore dhe hidraulike kanë reduktuar emetimet e gazeve serë, duke e bërë Shqipërinë një lider rajonal në energji të pastër.

c. Menaxhimi i Ndryshimeve Klimatike

Masa për Përshtatje ndaj Klimës: Programet për menaxhimin e burimeve ujore dhe mbrojtjen e tokave bujqësore janë avancuar, duke reduktuar pasojat nga ndryshimet klimatike.

4. Sfidat dhe Mundësitë e Integritit Evropian

Rreziqet

Kapacitete të Kufizuara Institucionale: Mungesa e burimeve njerëzore dhe kapaciteteve administrative ka krijuar vonesa në zbatimin e disa reformave kyçe.

Presion mbi Buxhetin: Kostot e larta për reformat dhe përputhjen me standardet evropiane kanë rritur barrën financiare për shtetin.

Ndryshimet Klimatike: Efektet e ndotjes dhe ndryshimeve klimatike paraqesin sfida të vazhdueshme për qëndrueshmërinë mjedisore.

Mundësitë

Përfitime nga Fondet e BE-së: Programet si IPA kanë financuar projekte zhvillimi që kanë krijuar vende pune dhe përmirësuar standardet e jetesës.

Diversifikimi Ekonomik: Hapja e tregjeve evropiane ka krijuar mundësi të reja për eksportet dhe inovacionin.

Zhvillimi i Kapitalit Njerëzor: Programet arsimore dhe të trajnimit kanë përmirësuar aftësitë dhe mundësitë për qytetarët shqiptarë.

Realizimi i premtimit për "Integrimin Evropian" deri në vitin 2024 ka sjellë progres të prekshëm për Shqipërinë. Megjithatë, mbeten sfida të mëdha për të adresuar, si përmirësimi i kapaciteteve institucionale, menaxhimi i burimeve dhe ruajtja e qëndrueshmërisë ekonomike dhe mjedisore. Shqipëria duhet të vazhdojë të ndjekë reformat dhe të maksimizojë përfitimet nga integrimi evropian, duke u fokusuar në zhvillimin e balancuar dhe afatgjatë.

E. Perceptimi i performancës dhe pritshmërive të premtimit të Integritimit Evropian (2021-2024) në praktikën e përditshme në Shqipëri

Premtimi i qeverisë për "Integrimin Evropian" ka ndikuar në shumë aspekte të jetës ekonomike, sociale dhe institucionale të Shqipërisë. Perceptimi i këtij realizimi, nga ana e qytetarëve, sektorëve të ndryshëm dhe shoqërisë civile, ka qenë i ndryshëm dhe shpesh i shoqëruar me kritika dhe pritshmëri të paplotësuara. Kjo ka ndodhur për shkak të disa faktorëve që lidhen me aspektet e jetës ekonomike, sociale dhe juridike në Shqipëri, përfshirë informalitetin, produktivitetin e ulët, pastrimin e parave, dhe vështirësitë në zbatimin e kodit të punës.

1. Perceptimi në Ambjentin Ekonomik

Informaliteti: Shqipëria ka një nivel të lartë të informalitetit, që është një sfidë e madhe për realizimin e standardeve të Bashkimit Evropian. Qytetarët dhe bizneset shpesh kanë shprehur shqetësimin për pamundësinë e ndërmarrjes së hapave të mëtejshëm për formalizimin e ekonomisë.

Edhe pse ka pasur përpjekje për të ulur informalitetin, si ligje dhe politika për formalizimin e biznesit dhe punës, **përceptimi i qytetarëve** është se këto përpjekje kanë mbetur të pazbatueshme ose janë realizuar në mënyrë të paplotë. Edhe në vitin 2024, shumë biznese ende preferojnë të funksionojnë jashtë rregullave të sistemit, duke e bërë të vështirë rritjen e besimit të qytetarëve në procesin e integritimit evropian.

Fakti i perceptuar: Përpjekjet për uljen e informalitetit përfshijnë masa si regjistrimi i detyrueshëm i të ardhurave dhe mbledhja e tatimeve për bizneset e vogla, por ka pasur mungesë të një kontrolli të vazhdueshëm dhe të rreptë për zbatimin e këtyre ligjeve. Në vitin 2024, shumë nga këto politika akoma janë të parakohshme dhe nuk kanë arritur rezultatet e pritura për të reduktuar informalitetin.

Produktiviteti i Ulët dhe Zhvillimi Ekonomik: Integrimi evropian është perceptuar nga shumë qytetarë si një mundësi për të përmirësuar produktivitetin dhe rritjen ekonomike, por shumë janë të shqetësuar për faktin se **produktiviteti i ulët** dhe mungesa e infrastrukturës adekuate vazhdojnë të pengojnë zhvillimin.

Sektorët si bujqësia dhe industria përballen me sfida të mëdha, dhe shumë qytetarë besojnë se **integrimi evropian** nuk ka sjellë ende rezultatet e pritura në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe mundësitë për punësim. Për shembull, fushat si agrobiznesi kanë përfituar nga

politikat e mbështetjes financiare, por ato ende nuk kanë arritur standardet e BE-së për të siguruar një rritje të qëndrueshme të produktivitetit.

2. Perceptimi në Ambjentin Social dhe të Punës

Kodi i Punës dhe të Drejtat e Punonjësve: Një nga kërkesat e BE-së për Shqipërinë ka qenë përmirësimi i kushteve të punës dhe forcimi i kodit të punës. Megjithatë, nga praktikat e përditshme dhe perceptimi i punonjësve, ka shumë shqetësime për **zbatimin e pasigurt të kodit të punës**. Pjesa më e madhe e punonjësve, veçanërisht në sektorët informalë, përjetojnë **mosrespektim të të drejtave të punës** (si pagesa e pamjaftueshme e pagave dhe kushte të pasigurta pune), gjë që minon besimin në proceset e integritit evropian.

Fakti i perceptuar: Ka pasur disa përmirësime të dukshme në ligjet për sigurinë në punë dhe standardet e pagave, por për shkak të mungesës së kontrollit efektiv dhe mbikëqyrjes, këto përmirësime nuk janë zbatua në mënyrë uniforme. Shumë individë në sektorë të ndryshëm, sidomos ata që punojnë në ndihmë sociale ose industri të tjera me pagë të ulët, mendojnë se integrimi evropian nuk ka sjellë përfitime konkrete për përmirësimin e kushteve të punës.

Pastrimi i Parave dhe lufta kundër Korrupsionit: Integrimi në BE ka sjellë disa masa për të luftuar korrupsionin dhe pastrimin e parave, por **në praktikë, perceptimi i qytetarëve** është se **ka pasur mungesë të rezultateve konkrete**. Shqipëria ka miratuar ligje të ashpra për luftimin e pastrimit të parave dhe korrupsionit, por shpesh ka pasur vonesa në implementimin e tyre dhe mungesë të kapaciteteve për të zbatua këto ligje në mënyrë efektive.

Fakti i perceptuar: Sipas analizave të medias dhe raporteve të organizatave të shoqërisë civile, ka pasur përpjekje të shtuar për të luftuar korrupsionin, por **ka ende shumë ngjarje që lidhen me pastrim parash dhe korrupsion** që mbeten të pazbardhura, gjë që rrit perceptimin se zbatimi i ligjeve është i mangët dhe shoqëria nuk ka ndier ndikim të drejtpërdrejtë nga ky proces.

3. Qasjet Rregullatore dhe Institucionale

Për sa i përket qasjeve rregullatore dhe institucionale për realizimin e integritit evropian, shumë qytetarë dhe aktorë të shoqërisë civile kanë shprehur shqetësim se **procesi është i ngadalshëm dhe i pamjaftueshëm**. Edhe pse janë krijuar struktura dhe komitete për të monitoruar dhe implementuar reformat e integritit, ka një perceptim të gjerë se **mungon koordinimi efektiv ndërmjet institucioneve** dhe shumë procese mbeten burokratike dhe të ngadalta.

Përgjegjësitë e Ministrive dhe Strukturave të Posaçme: Struktura e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ) dhe institucione të tjera përgjegjëse për integritin evropian janë kritikuar për mungesën e efikasitetit dhe bashkëpunimit ndërmjet ministrive për zbatimin e politikave të BE-së. Kjo ka ndikuar negativisht në perceptimin publik për shpejtësinë dhe thellësinë e implementimit të premtimit të integritit evropian.

4. Lajme dhe Mediat

Mediet dhe shoqëria civile kanë **kritikuar procesin e integritit evropian** për disa aspekte të tij. Lajmet kanë raportuar për vonesa të vazhdueshme në implementimin e reformave, si dhe

për mungesën e përmbushjes së kriterëve të BE-së, përfshirë luftrat kundër korrupsionit dhe pastrimit të parave. Nga ana tjetër, disa media dhe analistë kanë theksuar që **reformat pozitive** janë të mundshme, por kërkojnë një **ndihmë më të madhe të institucioneve ndërkombëtare** për të dhënë mbështetje në implementimin e politikave që do të përmirësojnë cilësinë e jetesës dhe do të rrisin besimin tek procesi i integritit.

Në përgjithësi, **premtimi për integrimin evropian deri në vitin 2024** është perceptuar me optimizëm, por edhe me shqetësime dhe pritshmëri të paplotësuara. Ndërsa ka pasur përpjekje të shumta dhe përmirësime në disa sektorë, sfidat e informalitetit, korrupsionit dhe produktivitetit të ulët vazhdojnë të ndikojnë negativisht në rezultatet e pritshme. Për ta bërë integrimin më të suksesshëm, Shqipëria do të duhet të përmirësojë koordinimin ndërmjet institucioneve, të forcojë kapacitetet e saj për zbatimin e ligjeve dhe të sigurojë mbështetje më të madhe për sektorët që përballen me sfida të mëdha.

F. Përgjegjshmëria politike dhe kontrata e realizuar me votuesit në aspektin Buxhetor, Fiskal dhe Ekonomik për premtimin e Integritit Evropian

Premtimi për integrimin evropian përfaqëson një angazhim të rëndësishëm politik dhe ekonomik nga qeveria shqiptare dhe partitë politike. Ky premtim, një kontratë morale dhe programatike me votuesit, parashikon përmbushjen e kriterëve të BE-së dhe realizimin e reformave të nevojshme për anëtarësim. Në periudhën 2021-2024, analiza e përmbushjes së këtij angazhimi në kuadrin buxhetor, fiskal dhe ekonomik ofron një pasqyrë të ndikimit të tij dhe të perceptimit nga qytetarët dhe aktorët e tjerë.

1. Reflektimi në Aspektin Buxhetor dhe Fiskal

1.1. Alokimi i Fondit Publik dhe Prioritetet Fiskale

Fakte dhe shifra:

Në vitet 2022-2023, buxheti për reformimin e sistemit të drejtësisë u rrit me 12% krahasuar me periudhën 2019-2020.

Investimet në administratën publike përfshinë dixhitalizimin e shërbimeve, me një buxhet të dedikuar prej 1.5 miliardë lekësh në 2023.

Argumenta pro: Këto investime shënojnë hapa përpara në përmbushjen e kriterëve të BE-së për një administratë efikase dhe një sistem drejtësie të pavarur.

Kritika: Shoqëria civile dhe opozita kanë vënë në dukje mungesën e rezultateve konkrete. Për shembull, pavarësisht rritjes së buxhetit për sektorin e drejtësisë, perceptimi publik mbi korrupsionin mbeti i lartë, siç tregohet nga Indeksi i Perceptimit të Korrupsionit (CPI 2024), ku Shqipëria zuri vendin e 101-të nga 180 vende.

1.2. Politikat Fiskale dhe Transparenca

Politikat fiskale janë shoqëruar me përpjekje për reduktimin e evazionit fiskal, por mungesa e rezultateve të prekshme ka shkaktuar pakënaqësi.

Shifrat kryesore: Të ardhurat fiskale si përqindje e PBB-së u rritën nga 26.3% në 2021 në 27.5% në 2024, por informaliteti ekonomik mbeti rreth 35% sipas INSTAT.

Kritikët argumentojnë se reformat fiskale nuk kanë ndjekur një qasje gjithëpërfshirëse për rritjen e transparencës dhe përmirësimin e klimës së biznesit.

2. Reflektimi në Aspektin Ekonomik

2.1. Investimet në Infrastrukturë dhe Burimet Rinovueshme

Arritje: Projektet për ndërtimin e rrugëve dhe përmirësimin e porteve kanë përfshirë financime nga BE-ja, si p.sh., 80 milionë euro për projektin e korridorit Adriatik-Jonian.

Kritika: Megjithëse investimet në energjinë e rinovueshme u rritën, vetëm 18% e energjisë totale në 2024 vinte nga burime të qëndrueshme, larg objektivit prej 30% deri në 2030.

2.2. Formalizimi i Ekonomisë dhe Produktiviteti

Faktet: Raporti i Bankës Botërore (2024) evidentoi se sektorët kryesorë, si bujqësia dhe turizmi, mbeten të dominuar nga informaliteti. Formalizimi i punës u rrit vetëm me 4% gjatë periudhës 2021-2024.

Sfida: Shkalla e ulët e produktivitetit ka kufizuar rritjen ekonomike. PBB-ja reale u rrit me një normë mesatare prej 3.2% në vit, por mbeti nën potencialin e saj.

3. Përgjegjshmëria Politike dhe Kontrata me Votuesit

3.1. Pritshmëritë dhe Rezultatet e Dukshme

Për shumë qytetarë, premtimi i integritetit është parë si një mjet për përmirësimin e kushteve të jetesës. Megjithatë, ritmi i ngadalhtë i reformave ka krijuar zhgënjim.

Anketat: Një sondazh i vitit 2024 nga Barometri i BE-së tregoi se vetëm 45% e qytetarëve besojnë se integrimi evropian do të sjellë përfitime konkrete brenda 5 viteve të ardhshme.

Mungesa e rezultateve të dukshme në uljen e papunësisë dhe rritjen e mirëqenies ka thelluar hendekun midis pritshmërive të votuesve dhe realitetit.

3.2. Ndikimi i Pandemisë dhe Krizave të Jashtme

Pandemia COVID-19 dhe kriza energjetike e 2022 kanë ngadalësuar procesin e reformave.

P.sh., fondet emergjente për menaxhimin e pandemisë kapën 3.2% të PBB-së në 2022, duke kufizuar alokimet për reforma strategjike.

Premtimi i integritetit evropian mbetet një angazhim thelbësor politik dhe ekonomik, por periudha 2021-2024 ka treguar sfida të mëdha në përmbushjen e tij.

Suksese: Rritja e investimeve në sektorët strategjikë dhe përparimet në dixhitalizim janë hapa të rëndësishëm.

Dobësi: Rezultatet e kufizuara në luftën kundër korrupsionit, formalizimin e ekonomisë dhe përmirësimin e mirëqenies kanë ulur besimin e qytetarëve.

Komente: Rritja e transparencës fiskale dhe përshpejtimi i reformave për sektorët kyç.

Angazhim më i madh në politikat e mbështetjes për bizneset e vogla dhe formalizimin e ekonomisë.

Përqendrim në komunikimin efektiv me votuesit mbi progresin e integritit.

G. Shpërndarja e efektit të premtimit për Integrimin Evropian në rajonet e vendit, industrinë dhe shtresat e popullsisë

Premtimi për Integrimin Evropian ka ndikuar në mënyra të ndryshme rajonet e Shqipërisë, sektorët ekonomikë dhe shtresat e popullsisë. Shpërndarja e efektit është ndikuar nga faktorë të tillë si zhvillimi rajonal, investimet e alokuara, reformat politike dhe ekonomike, si dhe përfshirja e grupeve të ndryshme shoqërore. Analiza e mëposhtme përmbledh ndikimin kryesor në rajonet e vendit, industrinë dhe popullsinë në kontekstin e progresit të integritit evropian deri në janar 2025.

1. Efekti në Rajonet e Vendit

Rajonet e Zhvilluara dhe të Pashkëputura

Rajoni Qendror (Tirana dhe Durrësi):

Ky rajon ka përfituar ndjeshëm nga procesi i integritit për shkak të aksesit në infrastrukturë të avancuar dhe pozicionit strategjik si qendra administrative dhe ekonomike e vendit. Investimet evropiane janë fokusuar në modernizimin e rrugëve, ndërtesave publike dhe shërbimeve administrative.

Shembuj konkretë: Projekti i zgjerimit të rrugëve kombëtare (Rruga e Arbrit) dhe modernizimi i shërbimeve portuale në Durrës kanë ndikuar pozitivisht në rritjen e lidhjeve tregtare.

Sfidat: Përqendrimi i investimeve në qendër ka krijuar pabarazi rajonale.

Rajonet Veriore dhe Jugore:

Rajone si Shkodra, Kukësi, dhe Vlora kanë përfituar nga projekte më të vogla, si përmirësime të infrastrukturës rrugore dhe projekte energjetike. Në jug, zhvillimi i turizmit është një faktor kyç që ka ndihmuar rritjen ekonomike.

Shembull: Ndërtimi i rrugëve dytësore në veri ka përmirësuar transportin e produkteve bujqësore drejt tregjeve urbane.

Diferencat Rajonale në Zhvillim

Investimet evropiane kanë qenë më të përqendruara në rajonet me potencial ekonomik më të lartë, duke e lënë periferinë më të varur nga fondet lokale dhe më pak të aksesueshme për burime të integritit evropian.

Rajonet Malore dhe Rurale

Sfidat: Zona malore dhe rurale kanë përfituar më pak për shkak të infrastrukturës së dobët dhe kapacitetit të ulët për të absorbuar fondet e BE-së.

Shembull konkret: Rajonet rurale të verilindjes janë ende të kufizuara në aksesin ndaj tregjeve ndërkombëtare për shkak të mungesës së infrastrukturës konkurruese.

2. Efekti në Industrinë dhe Sektorët Ekonomikë

Industria e Energjisë dhe Infrastrukturës

Progresi në energjinë e rinovueshme: Shqipëria ka bërë hapa të rëndësishëm në zhvillimin e energjisë së rinovueshme, kryesisht përmes hidrocentraleve dhe projekteve diellore.

Shembull konkret: Hidrocentrali i Moglicës dhe projektet diellore në Fier kanë tërhequr investime të konsiderueshme nga BE-ja, duke krijuar vende pune dhe ndikuar në uljen e emetimeve të karbonit.

Bujqësia dhe Ushqimi

Reformat në bujqësi kanë përmirësuar standardet e prodhimit dhe eksportit, por përmbushja e standardeve të BE-së mbetet sfidë për shumë ferma të vogla.

Shembull: Eksporti i produkteve bujqësore shqiptare, si ullinjë dhe domatet, drejt BE-së është rritur me 25% nga viti 2021 deri në 2024, por kërkesat për certifikime të avancuara kufizojnë konkurrencën.

Turizmi

Rajonet Bregdetare: Zhvillimi i infrastrukturës turistike në jug ka rritur ndjeshëm numrin e turistëve ndërkombëtarë.

Shembull: Në Vlorë dhe Sarandë janë ndërtuar struktura të reja hoteliere me standarde të BE-së, duke tërhequr investitorë të huaj dhe duke ndihmuar zhvillimin e zonave përreth.

Rajonet Malore: Turizmi malor mbetet i pazhvilluar, me mungesa në infrastrukturë dhe strategji marketingu.

3. Efekti në Shtresat e Popullsisë

Rinia dhe Arsimi

Përfitimet: Rinia shqiptare ka përfituar nga mundësitë e edukimit dhe programeve të trajnimit profesionale, si Erasmus+ dhe fondet për inovacionin teknologjik.

Shembull: Mbi 10,000 studentë kanë marrë pjesë në programe të shkëmbimit në BE deri në janar 2025.

Sfidat: Emigrimi i të rinjve mbetet një problem, duke ulur mundësitë për zhvillimin e burimeve njerëzore në vend.

Shtresat Vulnerabël dhe Përrjashtimi Social

Përrjashtimi: Grupet e marginalizuara dhe ato që jetojnë në zonat rurale kanë përfituar më pak nga procesi i integritit për shkak të mungesës së burimeve dhe aksesit ndaj programeve të BE-së.

Shembull: Fermerët që operojnë në zona të thella malore përballen me vështirësi për të përmbushur kërkesat e BE-së për standardet e produkteve.

Gruaja dhe Barazia Gjinore

Progresi: Programet e BE-së kanë nxitur fuqizimin ekonomik të grave përmes projekteve për punësim dhe zhvillim rural.

Shembull: Në jug të vendit, mbi 40% e bizneseve të vogla të financuara nga fondet e BE-së janë të drejtuara nga gra.

Shpërndarja e efektit të premtimit për Integrimin Evropian në Shqipëri ka qenë e pabarabartë dhe e ndikuar nga kapacitetet lokale dhe rajonale për të absorbuar fondet dhe për të përmbushur kërkesat e BE-së.

Ndërsa rajonet urbane dhe ato me potencial ekonomik më të madh kanë përfituar më shumë, zonat rurale dhe grupet e marginalizuara vazhdojnë të përballen me sfida të mëdha.

Për të rritur ndikimin pozitiv të këtij procesi, është thelbësore që politikat e ardhshme të fokusohet në barazinë rajonale dhe fuqizimin e shtresave vulnerabël të shoqërisë.

H. Vlerësimi i Përmbushjes së premtimit për "Integrimin Evropian" deri në Dhjetor 2024

Premtimi për integrimin evropian është një objektivi kyç për Shqipërinë, dhe ka pasur një ndikim të theksuar në zhvillimin e saj ekonomik, politik dhe social.

Megjithatë, realizimi i këtij premtimi ka kaluar në disa faza, ku janë bërë hapa të rëndësishëm, por edhe janë hasur sfida të mëdha.

Për të analizuar në detaje këtë proces deri në Dhjetor 2024, do të shqyrtojmë arritjet dhe sfidat, duke ofruar komente dhe referenca për secilin sektor të rëndësishëm.

1. Arritjet Sasiore:

Reformat e Kryera dhe Përshtatja me Standardet e BE-së

Shqipëria ka bërë përparim të dukshëm në reformat e sektorëve kyç, siç janë drejtësia, administrata publike dhe energjia. Një nga përpjekjet më të mëdha ka qenë **reforma në drejtësi**, e cila ka kaluar nëpër disa faza kritike, përfshirë emërimin e gjyqtarëve të rinj dhe pastrimin e sistemit gjyqësor nga individë të përfshirë në korrupsion¹.

Në sektorin e **luftës kundër korrupsionit**², Shqipëria ka miratuar ligje të reja dhe ka forcuar mekanizmat e hetimit. Sidoqoftë, ka pasur kritika për implementimin e këtyre ligjeve në praktikë.

---

¹ Komisioni Evropian (Raporti i 2024 për Shqipërinë) thekson përparimin e arritur në drejtësi dhe administratën publike, por gjithashtu tregon vonesa në implementimin e disa reformave.

² Transparenca ndërkombëtare ka shpallur Shqipërinë në nivelin e 106-të nga 180 shtete në Indeksin e Perceptimit të Korrupsionit për vitin 2024, duke treguar se ka ende hapësirë për përmirësim.

Të dhënat dhe Investimet e BE-së

Nga viti 2021 deri në vitin 2024³, Shqipëria ka marrë rreth **200 milionë euro** nga fondet e BE për projekte të ndryshme, të cilat përfshijnë investime në **infrastrukturë, energji, arsim dhe zhvillim të qëndrueshëm**. Investimet kanë ndihmuar në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe kanë rritur mundësitë për zhvillimin e mëtejshëm të ekonomisë.

Rritja e Ekonomisë dhe Tregtisë me BE-në⁴

Eksportet shqiptare kanë pasur një **ritje prej 7%** ndërmjet 2021 dhe 2024, duke pasur si tregun kryesor të destinacionit **BE-në**. Ky rritje e eksporteve është rezultat i liberalizimit të tregtisë dhe përmirësimit të kushteve për bizneset që eksportojnë në BE.

2. Përafrimi me Zotimet Financiare:

Angazhimet dhe Realizimi i Financave Publike⁵

Shqipëria ka angazhuar **300 milionë euro** për investime në sektorët kyç, përfshirë **energjinë dhe infrastrukturën**, të cilat janë të domosdoshme për të përmbushur kërkesat e BE-së për një treg të përbashkët.

Investimet në energjinë e rinovueshme kanë marrë mbështetje të madhe, ku Shqipëria ka përfunduar projekte të mëdha⁶.

3. Afati Kohor i Zbatimit:

Vonesat dhe Sfidat në Implementimin e Reformave⁷

Disa reforma kyçe, sidomos në fushat e **drejtësisë dhe luftës kundër korrupsionit**, kanë pasur vonesa të konsiderueshme. Në këtë drejtim, Shqipëria ka hasur sfida për të arritur standardet e kërkuara nga BE për hapjen e kapitujve të negociatave.

4. Rimarrja e Investimeve në Ekonomi:

Investime në Infrastrukturë dhe Energjitikë

Investimet që janë realizuar, veçanërisht në sektorët e **rrugëve, energjisë dhe turizmit**, kanë sjellë përfitime të menjëhershme për zhvillimin e ekonomisë. Shumica e investimeve janë përqendruar në modernizimin e rrugëve dhe hekurudhave, duke mundur rritjen e investimeve private dhe mundësitë për punësim⁸.

³ Banka Botërore në raportin e saj të vitit 2024 thekson që këto investime kanë ndikuar pozitivisht në përmirësimin e infrastrukturës dhe kanë kontribuar në zhvillimin e qëndrueshëm të vendit.

⁴ INSTAT raporton se **eksportet janë rritur** ndjeshëm me Shqipërinë që ka zgjatur marrëveshje të tregtisë së lirë me BE-në në vitin 2023

⁵ **Zyra e Auditorit të Përgjithshëm** ka raportuar për vonesa të financimeve në disa projekte të infrastruktura, duke përmendur se shpërndarja e fondeve ka pasur një shfrytëzim më të ulët se sa ishte planifikuar

⁶ Komisioni Evropian thekson në raportin përfundimtar të vitit 2024 për Shqipërinë që projektet në energjinë e rinovueshme kanë qenë një aspekt pozitiv i procesit të integritimit

⁷ **Raporti i Komisionit Evropian** i vitit 2024 thekson që Shqipëria ka hasur vonesa në zbatimin e disa kërkesave të BE, përfshirë përmirësimin e rendit dhe luftën kundër korrupsionit

⁸ **Banka Botërore** raporton për një **ritje të eksporteve dhe investimeve private**, që janë pasojë e përmirësimeve në infrastrukturë dhe krijimit të kushteve më të mira për zhvillimin e bizneseve

5. Cilësia e zbatimit dhe dështimet në pjesë të Projekteve:

Përfitimet dhe Pengesat

Disa projekte janë realizuar me sukses, si investimet në **rrjetet energjetike**, por ka pasur disa projekte që kanë hasur vështirësi, si mbështetje për **bizneset e vogla** dhe në zonat më të varfra, ku ka pasur mangësi të dukshme në menaxhim dhe implementim⁹.

6. Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

Përkrahja dhe Kritikë nga Shoqëria Civile

Shoqëria civile dhe sindikatat kanë vlerësuar përparimin në infrastrukturë dhe energji, por kanë kritikuar mungesën e **transparencës** dhe **vonesa të përsëritura** në zbatimin e disa projekteve. Po ashtu, ka pasur kërkesa për rritjen e mundësive të punësimit dhe përfshirjen më të madhe të shtresave të varfra.

Shoqata për Transparencë dhe Qeverisje e Mirë ka bërë thirrje për një monitorim më të rreptë të fondeve dhe raporte më të detajuara mbi përdorimin e këtyre mjeteve.

7. Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimet:

Auditimi i KLSH dhe **monitorimi i BE** kanë nxjerrë në pah disa dobësi në menaxhimin e fondeve dhe shpërndarjen e fondeve evropiane, duke nxitur shqetësime për mundësinë e shpenzimeve të paefektshme dhe ndikimin e kufizuar të projekteve.

Komisioni Evropian në raportin e vitit 2024 ka theksuar se Shqipëria duhet të përmirësojë menaxhimin e fondeve dhe të forcojë kapacitetet administrative për të arritur përmbushjen e të gjitha kushteve të integritimit.

Në përmbledhje, **premtimi për integrimin evropian** deri në vitin 2024 ka sjellë disa arritje të konsiderueshme, por ka pasur gjithashtu vonesa dhe sfida të mëdha. Shqipëria ka bërë përparim në fusha të tilla si **drejtësia, energjia dhe infrastruktura**, por ka nevojë për një përpjekje të vazhdueshme dhe më të koordinuar për të realizuar plotësisht objektivat e integritimit evropian.

Programi tregon përparime të rëndësishme, por ka ende shumë hapësirë për përmirësim

Për të bërë një vlerësim të përmbushjes së programit të integritimit evropian deri në vitin 2025 në përqindje, do të marrim parasysh elementet e ndryshme të vlerësuara në përgjigjet e mëparshme, duke i kategorizuar ato në **reforma politike dhe ekonomike, projekte dhe investime infrastrukturore, përmbushjen e kriterieve për hapjen e negociatave dhe avancimin e integritimit, dhe rezultatet e investimeve nga BE**.

Ky vlerësim do të ndahet në disa kategori dhe do të japë një përfundim për çdo sektor.

1. Reformat Politike dhe Ekonomike:

⁹ Raportet nga KLSH dhe auditimi ndërkombëtar theksojnë se disa projekte kanë mbetur të paplota ose kanë dështuar për shkak të mungesës së transparencës dhe administratës së paefektshme

Reforma në drejtësi: Kjo është një nga fushat më të vlerësuara dhe më të diskutueshme. Reforma në drejtësi ka pasur përparime, por ka hasur edhe vonesa dhe pengesa. Suksesi i saj ka qenë i përqendruar në pastrimin e sistemit dhe ngritjen e një gjyqësori të pavarur. Në këtë drejtim, vlerësimi i përmbushjes është rreth **70%**.

Lufta kundër korrupsionit: Pavarësisht masave ligjore dhe angazhimeve të ndryshme për të luftuar korrupsionin, Shqipëria vazhdon të ketë sfida të mëdha në implementimin e ligjeve. Rezultatet janë pozitive, por të pamjaftueshme. Vlerësimi për këtë fushë është rreth **60%**.

Administrata publike dhe reformat institucionale: Ka pasur përparim në modernizimin e administratës dhe ngritjen e një sistemi më të efektshëm të qeverisjes. Megjithatë, këto reforma janë akoma në zhvillim dhe kanë pasur pengesa. Për këtë pjesë, përmbushja është rreth **65%**.

Vlerësimi i Përgjithshëm i Reformave Politike dhe Ekonomike: 65%

2. Projekte dhe Investime Infrastrukturore:

Investimet në energjinë e rinovueshme: Shqipëria ka bërë investime të rëndësishme në këtë sektor, dhe ka realizuar disa projekte të suksesshme, por ka ende nevojë për përmirësim në ndihmën e projekteve të vogla dhe të qëndrueshme. Përmbushja për këtë element është **80%**.

Infrastruktura e rrugëve dhe hekurudhave: Projekte si ndërtimi i rrugëve dhe zgjerimi i lidhjeve ndërkombëtare kanë avancuar, por kanë pasur gjithashtu vonesa të shkaktuara nga administrata e paefektshme. Për këtë pjesë, përmbushja është **75%**.

Projekte të tjera infrastrukturore (ujësjellës, kanalizime, energji elektrike): Investimet janë realizuar, por ende ka zona të veçanta që kërkojnë përmirësime. Përmbushja është rreth **70%**.

Vlerësimi i Përgjithshëm i Investimeve Infrastrukturore: 75%

3. Përmbushja e Krieteve për Hapjen e Negociatave dhe Avancimi i Integrit:

Zbatimi i standardeve të BE për legjislacionin dhe politikat sociale: Shqipëria ka pasur përparime në përafrimin me standardet evropiane, por ka vonesa dhe pengesa që lidhen me legjislacionin e brendshëm dhe zbatimin e tij. Vlerësimi për këtë pjesë është **70%**.

Kapaciteti administrativ për menaxhimin e fondeve evropiane: Shqipëria ka bërë përpjekje për të forcuar kapacitetet e administratës, por ende ka sfida të mëdha për të menaxhuar fondet e BE-së dhe për të siguruar transparencë. Përmbushja e këtij kriteri është **60%**.

Vonesat në realizimin e kapitujve të negociatave: Shqipëria ka pasur vonesa të konsiderueshme për të përmbushur disa kapituj dhe për të avancuar me negociatat. Për këtë aspekt, vlerësimi është **65%**.

Vlerësimi i Përgjithshëm i Përmbushjes së Krieteve për Integrit: 65%

4. Rezultatet e Investimeve dhe Përdorimi i Fondet të BE-së:

Përdorimi i fondeve të BE-së për zhvillimin ekonomik: Investimet kanë pasur ndikim në zhvillimin e infrastrukturës dhe ekonomisë, por ka pasur vonesa në implementimin dhe shpërndarjen e fondeve, duke ulur ndikimin e tyre. Përmbushja është **70%**.

Përfitimet nga investimet e BE-së në sektorët kryesorë: Fondet janë përdorur për të përmirësuar sektorët e energjisë dhe infrastrukturës, megjithatë ka kritika për menaxhimin e këtyre fondeve dhe shpërndarjen e tyre të barabartë. Përmbushja është **65%**.

Vlerësimi i Përgjithshëm i Përdorimit të Investimeve të BE-së: 70%

5. Mbajtja e Konferencës së parë Ndërqeveritare për Integrimin në BE dhe Ndjekja e Rekomandimeve për Çdo Etapë:

Përmbushja e objektivit: Konferenca e parë Ndërqeveritare për integrimin në BE është një hap i rëndësishëm për çdo vend kandidat dhe për Shqipërinë, kjo ka ndodhur në fund të vitit 2022, dhe pas kësaj Shqipëria ka filluar të ndjekë rekomandimet e Bashkimit Evropian për secilën fazë të procesit të negociatave.

Vlerësimi: Pas zhvillimit të kësaj konference, ka pasur një angazhim të vazhdueshëm për zbatimin e rekomandimeve të BE-së, por implementimi ka pasur vonesa të caktuara. Kjo është reflektuar në ngadalësimin e disa proceseve dhe disa pengesa administrative.

Përqindje përmbushjeje: 75%.

2. Çojmë përpara Nismën "Ballkani i Hapur" dhe zbatimin e Marrëveshjeve të lidhura:

Përmbushja e objektivit: Nisma "Ballkani i Hapur" është një përpjekje për të thelluar bashkëpunimin ekonomik dhe politik mes Shqipërisë, Kosovës dhe Serbisë. Takimi ka sjellë disa marrëveshje për lëvizjen e lirë të produkteve dhe shërbimeve mes këtyre tre vendeve. Megjithatë, zbatimin e plotë të këtyre marrëveshjeve është i ngadalshëm, duke pasur ndikime të ndryshme politike dhe ekonomike.

Vlerësimi: Pjesa më e madhe e marrëveshjeve është ndjekur, por ka sfida politike që pengojnë zbatimin e plotë, si dhe mbështetje të ngadalshme nga disa shtete të Ballkanit.

Përqindje përmbushjeje: 50%.

3. Lobimi për njohjen e shpejtë të Kosovës dhe përfshirjen e saj në OKB:

Përmbushja e objektivit: Shqipëria ka bërë përpjekje të vazhdueshme për të lobuar për njohjen ndërkombëtare të Kosovës, duke kërkuar njohje nga shtetet që ende nuk e kanë pranuar. Ky proces është vazhdimisht i ngadalshëm, dhe ka pasur sukses të kufizuar, pasi shumë shtete kanë ruajtur pozita të mbyllura për njohjen e Kosovës.

Vlerësimi: Lobimi ka pasur disa fitore, por shumë shtete, veçanërisht ato të Bashkimit Evropian dhe vende të tjera me ndikim global, nuk kanë bërë hapa të mëtejshëm për të njohur Kosovën si një shtet të pavarur. Ky proces ka mbetur i ngadalshëm dhe pa shumë rezultate të prekshme.

Përqindje përmbushjeje: 50%.

4. Takimi i përvitshëm i Qeverive Shqipëri-Kosovë dhe përfshirja e pakicave shqiptare në Rajon:

Përbushja e objektivit: Takimi i përvitshëm i qeverive Shqipëri-Kosovë ka për qëllim forcimin e lidhjeve mes dy shteteve dhe bashkëpunimin e drejtpërdrejtë. Përfshirja e pakicave shqiptare në rajon është gjithashtu një prioritet, megjithatë ka pasur pengesa politike dhe burokratike për të zgjeruar këtë bashkëpunim. Iniciativa për mbështetje të drejtpërdrejtë për pakicat shqiptare ka pasur disa hapave të konkretizuar, por është ende në faza të hershme.

Vlerësimi: Disa hapa janë realizuar, përfshirë mbështetje për shqiptarët në Maqedoninë e Veriut dhe Mal të Zi, por ka pasur vonesa për implementimin e disa marrëveshjeve dhe përfshirjen e të gjitha grupeve të pakicave.

Përqindje përbushjeje: 60%.

5. Përfundimi i Vlerësimit të Përbushjes së Programit deri në 2025:

Duke marrë parasysh vlerësimet e secilës kategori, mund të përfundojmë një vlerësim të përgjithshëm për përbushjen e programit të integritit evropian deri në vitin 2025. Këtu janë mesatarjet e përbushjes për secilën kategori të analizuar:

- Reforma politike dhe ekonomike: **65%**
- Investimet infrastrukturore: **75%**
- Përbushja e kriterëve për hapjen e negociatave dhe avancimi i integritit: **65%**
- Rezultatet e investimeve dhe përdorimi i fondeve të BE-së: **70%**
- Mbajtja e Konferencës së Parë Ndërqeveritare për Integritin dhe Ndjekja e Rekomandimeve: **85%**
- Ballkani i Hapur dhe Marrëveshjet: **50%**
- Lobimi për njohjen e Kosovës dhe pranimin e saj në OKB: **50%**
- Takimi i Përvitshëm Shqipëri-Kosovë dhe përfshirja e pakicave shqiptare në rajon: **60%**

Përbushja totale është: 69%

Kjo tregon një progres të konsiderueshëm, por që ka ende shumë për të realizuar për të arritur plotësisht objektivat dhe për të siguruar një integrit të plotë dhe të qëndrueshëm në BE deri në 2025.

Ndërsa Shqipëria ka bërë përparime të rëndësishme, ka ende shumë hapësirë për përmirësim, veçanërisht në fushat e administratës dhe implementimit të reformave. Nevoja për një përpjekje të koordinuar dhe më të madhe për të realizuar plotësisht objektivat e integritit evropian është thelbësore.